

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 17 września 2012 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Łodzi**

W związku z prowadzonymi pracami nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rawki PLH100015, przedstawiam następujące wnioski:

1. Negatywnie opiniuję propozycję usunięcia wydry z listy przedmiotów ochrony obszaru (tj. oceny jej występowania w obszarze na D). Jak rozumiem z ogłoszonych w Internecie materiałów, w obszarze występuje populacja 50-70 osobników wydry. Jest to silna, stabilna populacja, świadcząca że wydra znajduje w obszarze dobre warunki siedliskowe. Nie ma żadnych przesłanek, by jej obecność w obszarze kwalifikować jako przypadkową i nieznaczącą.

Ze względu na charakter rozmieszczenia wydry w Polsce, nie można oczekiwać, że którykolwiek obszar Natura 2000 zgromadzi znaczną część populacji krajowej tego gatunku. Nie można więc rezygnować z ujmowania wydry jako przedmiotu ochrony w obszarach Natura 2000 tylko z powodu, że dany obszar gromadzi niewielką część populacji krajowej, gdyż takie podejście prowadziłoby do pozbawienia wydry w ogóle ochrony w sieci Natura 2000.

Zasady wypełniania Standardowego Formularza Danych określone decyzją Komisji Europejskiej zastrzegają ocenę D dla gatunków występujących w obszarze przypadkowo i epizodycznie. Przesłanka ta nie jest spełniona dla wydry w rozważanym obszarze. Również aktualna wersja wytycznych GDOŚ co do wypełniania SDF podaje, że gatunek należy kwalifikować jako przedmiot ochrony w obszarze np. wtedy, gdy znajduje w obszarze „siedliska lepsze od średniej krajowej”, co wyrażane jest np. większymi zagęszczeniami. Populacja 50-70 osobników wydry w obszarze Dolina Rawki oznaczałaby zagęszczenie >2 wydry / km², podczas gdy „średnia krajowa” to ok. 0,03-0,05 wydry/km²

2. Nie podzielam poglądu o konieczności zmian granic obszarów Natura 2000 i włączenia obszaru Natura 2000 Grabinka PLH140044 do obszaru Dolina Rawki. Jakkolwiek prawdą jest, że obszary te łączą się i tworzą całość przyrodniczo-przestrzenną, to nie uważam, by z operacyjnego punktu widzenia planowania i organizowania ich ochrony

połączenie tych obszarów było konieczne. Dla obszaru Natura 2000 Grabinka należałoby w szczególności rozważyć, czy najwłaściwszym kierunkiem jego ochrony nie byłoby po prostu uznanie tego obszaru Natura 2000 za rezerwat przyrody w granicach takich samych, jak obszar Natura 2000.

3. Zwracam uwagę, że rzeka Rawka oprócz objęcia granicami obszaru Natura 2000, ma status rezerwatu przyrody, czego skutkiem jest brak możliwości prowadzenia na tej rzece prac tzw. „utrzymaniowych”, odmulania rzeki, usuwania zwalonych drzew z nurtu rzeki – chyba, żeby takie prace były przewidziane w planie ochrony lub zadaniach ochronnych dla rezerwatu przyrody i jednocześnie w wyniku odpowiedniej oceny stwierdzono by, że nie wpływają negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000 i nie utrudniają osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego rzeki. Co do zasady uważam jednak, że ingerencje w koryto rzeki w rezerwacie powinny być ograniczone do działań służących ochronie przyrody (np. przywracanie ciągłości ekologicznej przerwanej przez obiekty antropogeniczne). Wnoszę więc, by w PZO uwzględnić założenie, że hydromorfologii Rawki powinna być co do zasady kształtowana przez naturalne procesy dynamiki koryta rzecznego.
4. W stosunku do rzeki Rawka, ustalenia planu zadań ochronnych dotyczące warunków wodnych (w tym hydromorfologii, czystości, ciągłości) staną się celami [wodno-] środowiskowymi o których mowa w art. 38f Prawo Wodne i będą nakładać się na ogólny cel środowiskowy z art. 38d ustawy Prawo Wodne. Ponadto, cel środowiskowy, o których mowa w art. 38f Prawo Wodne, będzie także musiał być określony dla rezerwatu przyrody „Rawka”. Obowiązywać będzie cel najbardziej rygorystyczny, przy czym będzie nim najprawdopodobniej zakaz ingerencji w koryto rzeki wynikający z jej statusu jako rezerwatu przyrody. Zagadnienia te powinny być omówione w PZO ponieważ stanowią istotne tło planowania ochrony obszaru Natura 2000. Konieczne wydaje się w szczególności opisanie:
 - a) zarządcy rzeki (WZMiUW?),
 - b) ujęcia rzeki w ramach „jednolitych części wód (PLRW200019272659, PLRW200019272693, PLRW2000192726999; odrębnymi częściami wód są także dopływy Rawki),
 - c) statusu rzeki w aktualnym planie gospodarowania wodami (naturalna),
 - d) aktualnych ocen poszczególnych elementów jakości stanu ekologicznego rzeki (oceniony jako ‘zły’ czyli wymagający poprawy do stanu dobrego),
 - e) aktualnego stanu czystości wód rzeki (cel środowiskowy jakim jest dobry stan ekologiczny wymaga osiągnięcia co najmniej II klasy czystości),
 - f) derogacji zaproponowanych dla rzeki w planie gospodarowania wodami na lata 2009-2015 (termin osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego przedłużony do 2021 r. ze względu na wpływ działalności antropogenicznej i brak rozwiązań technicznych),
 - g) celu i uwarunkowań ochrony rezerwatu przyrody „Rawka”, w tym konieczności zachowania naturalnego charakteru rzeki i naturalnych procesów kształtujących rzenię; a także uwarunkowań prawnych wynikających z reżimu rezerwatu przyrody (zakaz ingerencji w koryto rzeki, chyba że byłoby to konieczne dla ochrony rezerwatu i przewidziane w jego planie ochrony lub zadaniach ochronnych).

Z elementów tych wynika cel środowiskowy obowiązujący dla rzeki na podstawie art. 38d Prawa Wodnego, który należy rozumieć jako tło do planowania ochrony rzeki jako obszaru Natura 2000. W tym przypadku celem – choć przedłużonym do 2021 r. w zakresie terminu osiągnięcia – jest dobry stan ekologiczny wód, co dotyczy wszystkich elementów jakości, a więc czystości wód na poziomie II lub lepszej klasy czystości, dobrego stanu ichtiofauny, bentosu i makrolitów, naturalnych warunków hydromorfologicznych (także stanu strefy brzegowej) umożliwiających taki stan. Ochrona obszaru Natura 2000 oraz ochrona rezerwatu przyrody może zaostrzyć ten cel, ale nie może go zliberalizować.

5. Proszę o rozważenie i wyraźne wskazanie w PZO wynikających z ochrony obszaru Natura 2000 potrzeb zaostrzenia celu środowiskowego dla Rawki, w szczególności:
 - a) Wyraźnego wskazania na potrzebę odtworzenia i utrzymania ciągłości morfologicznej (brak ciągłości zidentyfikować jako zagrożenie, a jej odtworzenie i utrzymanie – jako cel ochrony),
 - b) Rozważenia, czy wymogi dotyczące czystości wody nie powinny być zaostrzone i w razie potrzeby wyraźnego wskazania zanieczyszczeń jako zagrożenia, a konkretnego poziomu czystości jako celu.

6. Proszę o wzięcie pod uwagę, że aktualnie opracowywane są warunki korzystania z wód regionu wodnego i wkrótce ich projekt będzie poddany konsultacjom. Najprawdopodobniej znajdują się w nich zapisy dotyczące:
 - a) Przepływu nienaruszalnego – proszę wówczas o sprawdzenie, czy zaproponowane ustalenie dla Rawki nie będzie za niskie,
 - b) Wykazu „cieków szczególnie istotnych” oraz „cieków istotnych”, dla których konieczne jest odtworzenie ciągłości ekologicznej dla ryb i innych organizmów wodnych. W związku z tym, proszę o dopilnowanie, by PZO wyraźnie wskazywał, że brak ciągłości morfologicznej jest zagrożeniem dla celów obszaru Natura 2000, co umożliwi zakwalifikowanie Rawki do grupy „cieków istotnych”.

Uprzejmie informuję, że Klub Przyrodników jest zainteresowany planowaniem ochrony tego obszaru, ponieważ zamierza potraktować rzekę Rawka jako obiekt modelowy do rozważań na temat integracji celów ochrony obszarów Natura 2000 i celów środowiskowych dla rzek, określanych na podstawie Prawa Wodnego. W związku z tym, uprzejmie proszę o rozważenie możliwości włączenia przedstawiciela Klubu do Zespołu Lokalnej Współpracy.

z poważaniem